Hac’da sa’y emrinin hikmeti

İzmir’den bayan okuyucu: “Hacda sa’yde kadınlar değil, erkekler koşturuluyorlar. Oysa bir kadın olarak koşan Hacer anamızdı. Bunun hikmeti nedir?”

İBADETLER EMREDİLDİĞİ İÇİN YAPILIR

Esasen ibadetlerin hiçbir bölümüne “neden” sorusu sormaya hakkımız ve yetkimiz yoktur.

İbadetler emredildiği için yapılır.

Eğer Safa ile Merve tepeleri arasında ilk koşan kadındı diye, haccın bu bölümünde kadınların koşması emredilseydi, emre itaat gereği kadınlar koşardı.

Ama o zaman da birisi çıkar, “Bu kadınların çilesi nedir böyle?” diye sorardı her halde.

İLK KOŞAN HACER ANAMIZDI

Gerçek şu ki, Safa ile Merve tepeleri arasında ilk koşan Hacer anamızdır. İlâhî hikmet gereği İbrahim Aleyhisselam muhtereme eşi Hacer ile henüz yeni doğmuş bulunan İsmail’i şimdi Kâbe’nin bulunduğu yere bırakıyor. Ortalıkta hiç kimse yok. Henüz oralar yerleşim yeri değil. Uçsuz bucaksız bir çöl!

Birkaç gün içinde azıkları ve suları tükeniyor. Susuzluk çekmek kolay değil. Kundakta bulunan İsmail su istiyor. Hacer anamız da çaresiz su aramaya koyuluyor. Yakında bulunan Safa tepesinin başına çıkıyor. Etrafa bakıyor. Derdini dinleyecek kimseleri bulamıyor. Oradan Merve tepesine koşuyor. Yine etrafa bakıyor. Yine kimseler yok! Oradan Safa tepesine koşarak geri dönüyor.

Böylece Safa’dan Merve’ye dört defa koşarak gitmiş, Merve’den Safa’ya da üç defa koşarak gelmiş bulunuyor.

Son defa Merve üzerindeyken bir ses duyuyor. Dikkat kesiliyor. Yine kulağına ses geliyor. Sonra yüksek sesle bağırıyor:

“Ey sesin sahibi! Sesini duyurdun! Eğer kudretin varsa bize yardım et!” diyor.

Ardından İsmail’in yanında muhteşem kanatlarıyla Cebrail (as) beliriyor. Cebrail (as) kanatlarıyla orayı kazıyor. Hazret-i Hacer bu defa sevinçle o yöne doğru koşuyor. İsmail’in yanına geldiğinde gerçekten de su çıkmış, akmaya başlamıştır. Sevincine sınır yoktur. Hemen suyun aktığı yeri çeviriyor ve kırbasını doldurmaya başlıyor.

Cebrail (as):

“Kayboluruz diye korkmayın! Şurası Beytullah’ın yeridir. Beytullah’ı şu çocuk ile babası yapacaktır. Allah sizi zayi etmez!” diyor ve kayboluyor.

Böylece Zemzem suyu Cebrail’in (as) eliyle ortaya çıkmış oluyor.

HAC’DA SAFA İLE MERVE ARASINDA KOŞMAK

Olay budur. Bu olay, Hazret-i Muhammed (asm)’in dininde, ecdadının her adımını yönlendirdiği vahye ve çilenin başındaki Hazret-i Hacer’in sabrına hürmeten hac ibadetine menasik olarak teşri kılınmıştır. Yani Safa ile Merve arasında sa’y yapmak (yani koşmak) haccın önemli bir vecibesidir. Bu koşuyu erkeklerin hervele biçiminde (yani, kısa adımlarla, canlı ve koşar gibi) yapması sünnet kılınmıştır.

İslâm dini yüksek şefkati nedeniyle kadının hervele yapmasını meşru kılmamıştır. Burada kadını zora koşmama gibi bir hikmet ilk bakışta söz konusu olabilir. Başka hikmetler de söylenebilir. Fakat temelde bizim bilmemiz gereken gerçek, emrin böyle geldiğidir. Gerisi söz kalabalığından ibarettir.

DUA

Ey Âmir-i Mutlak! Emirlerinle nefsimi terbiyene al! Emirlerine itaat konusunda bana duyarlı bir kalp, ağlayan bir göz, rikkat sahibi bir sır, hikmet sahibi bir akıl, nezaket sahibi bir ruh ver! Eksiklerimi tamamla! Kusurlarımı bağışla! Âmin!